

19de eeuwse kadasterplannen en Mariakerkenaars (1864).

door Ivan VAN HYFTE

Toen de leden van het Mariakerks kerkbestuur aan Ch. Van Wassenhove de opdracht gaven een "Atlas der Eigendommen toebehoorende aen de Kerke Mariakerke" samen te stellen, was deze beëdigde landmeter met zijn opdracht klaar in de maand april van het jaar 1864.

Dit weinig of niet gekende naslag-werk zal wel ieder jaar door de kerkraad als instrument voor de opmaak van zijn begroting gebruikt geweest zijn.

Haarfijn en uiterst geografisch - nauwkeurig getekend is het een belangrijke historische bron voor al wie het negentiende eeuwse Mariakerke grondiger wil bestuderen. Het kan best wedijveren met de Popp-Kaarten. Alle eigenaars en gebruikers staan er op vermeld, wat me toeliet de meer of minder bekende (Mariakerkse) namen de revue te laten passeren.

Vanuit historisch perspectief is het best begrijpelijk dat kerk "kerkegrond" bezaten. Dit was ook het geval op "Sinte Mariakerke in de Watering van 's Heer Woutermans Ambacht". Naast eigendommen op Middelkerke, Wilskerke, Leffinge en Slijpe bezat de kerkraad, samengesteld uit pastoor Soenen, burgemeester Leopold Passchijn (cfr. huidige straatnaam), voorzitter Corneel Demonie, schatbewaarder Seraphin Peellaert en de leden Pieter Baeteman, Frans Declerq en Hubert Kesteloot, ook "land", "weide", "vettegras" of een "hof". Pachtters waren ondermeer:

- Pieter Vanthuynne: een zeer smalle strook land, ten westen van het Oostends kerkhof dat op Mariakerke lag.
- Weduwe Jan de Beuckelaere: land dat aan het Zijdeling Geleed paalde.
- Vandycke: een weide in de Grootte West Watering.
- de kinderen Inghelram.
- Laurent Passchijn: die 6 pachten had waaronder ene langs het Testerep Vlietken.
- Henri T'Jonck: een smalle strook "vettegras", ooit eigendom van de oude St.-Catherinekerk en palende aan Den Hoogen Dijkweg
- Leopold Passchijn: de toenmalige burgemeester en landbouwer pachtte land dat vlakbij "Den Steenschen Dijk" lag.
- Pieter Kesteloot: een weide in de onmiddellijke omgeving van de "Duine Weg".
- Henri Grijspeerd: "een weide en uitweg".
- Frans Declerck
- Engelbert Decroos: op de grens met Leffinge en Middelkerke.
- Johannes Praccke: zijn pachtland werd omschreven als "Plaets en grond van gebouw".
- Weduwe Henri Ryckaert: een "doeniengsje" met grond langs de duinenweg.
- Karel Vermeersch: op de hoek van de duinenweg en de "Steenweg van Mariakerke" (nu Dorpsstraat).
- François Corvelin (Corveleyn?).
- Louis Passchijn
- Louis Maes: naast het jongenschooltje (gesticht in 1854!) aan de duinenweg.

* * *

Interessant is ook de vermelding van de toenmalige eigenaars. Van Wassenhove heeft ze allemaal netjes ingevuld op zijn 16 kadastrale plannen:

- De onbetwistbare nummer één van de grondbezitters was een eigenaar uit Wetteren: Amedée Van Pottelsberghe-Declercq; liefst 29 percelen grond!
-
- Een andere Oostvlaming, eigenares uit Gent, schreef jaarlijks 14 pachtbrieven uit. Mevrouw de Douairière en kinderen/Mr. Charles Pycke-Delafaille hadden daarenboven nog twee hofsteden ook op Mariakerke.
-
- Nog een Gentse eigenaar, Eugène Hye-Hoys, had - naast een hofstede op Middelkerke - al zijn 10 percelen grond aan weerszijden van de Nieuwpoortsesteenweg.
-
- Uit Brussel, Philippe De Coullemont en erven Desmedt hebben 8 Mariakerkse bezittingen.
-
- Benevens een boerderij, aan het eind van een “voetwegel”, hoorden ook nog 5 grote stukken landbouwgrond toe aan het Oostendse echtpaar Gabriel Jean-Jeanne Ocket.
-
- De Passchijn's, reeds in de 18de eeuw nadrukkelijk aanwezig in Mariakerke, zijn altijd een familie geweest van grondeigenaars, burgemeesters en landbouwers. Louis en Laurent hadden, deels samen, deels alleen, lappen grond ondermeer aan de Nieuwpoortsesteenweg.
-
- Gertrud de Beuckelare en Louis Maes bezaten elk 4 stukken land.
-
- Aimé Liebaert had 3 aan elkaar palende eigendommen, op de grens met Stene.
-
- Tot slot, ter wille van de volledigheid, vermeld ik nog een hele reeks “kleine” eigenaars: Joannes Van Heerswyngheles (uit Brugge), Henri Declercq, Alexander Beaucourt, de Oostendse notaris Felix Van Caillie, Joannes De Schepper, juffrouw Isabelle Ocker, Alberic Dubus Degisignies, de Kortrijkzaan Karel Vercruysse-Goethals, Louis Rycx, Karel de Deyser-Blontrock, Engelbert Decroos, Thomas Janssens en Emmanuel Van der Sweep en Antoon Monteyne-Blontrock.